

VLADIMIR ABEL „Moj razred otišao je u progonstvo na Hvar, a ja sam ostao braniti Daruvar“

Izvor: Privatna arhiva

Objavio **Borna Marinić** - 17/11/2023

Topla ljetna večer 18. kolovoza 1991. nije dala naslutiti da će za svega par sati pobunjeni Srbi, zajedno s JNA, napasti niz mjesta i gradova u zapadnoj Slavoniji. Tu noć stanovnici Pakraca, Lipika, Daruvara, Grubišnog Polja, Voćina... neće zaboraviti dok su živi.

Među njima je i tada 16-godišnji Vladimir Abel koji je večer prije nego li će početi napad na njegov Daruvar proveo u izlasku s prijateljima. Na povratku iz diskoteke naišao je na pobunjene Srbe koji su te noći napali policijsku postaju. Zarobili su ga i zatvorili u jedan od vagona koji su se nalazili na željezničkoj stanici. Vladimir svjedoči kako nije bio svjestan opasnosti u kojoj se našao.

Ja sam još uvijek vjerovao da je to policija koja radi svoj svakodnevni posao. Ipak, bilo mi je čudno zašto su me zatvorili u vagon, i to samog. Ako sam predugo ostao u gradu zašto me nisu odveli na ispitivanje u policijsku stanicu? Zašto nisu pozvali moje roditelje na razgovor? Što sam ja uopće zgriješio? Pitanja su sve više navirala a strah je bio sve veći. Nakon oko 2 sata došao je neki naoružani i otvorio vrata vagona. Počeo me ispitivati. Imao je još više pitanja, a bila su sve čudnija i čudnija. Kad me pitao tko su mi točno susjedi, što rade, koje su nacionalnosti... počeo sam se još više brinuti. Ipak, ispitivanje je nakon nekog vremena završilo. Na kraju mi je vrlo ozbiljno rekao: „Mali, sad polako kreni kući ali ni slučajno nemoj trčati. Ni slučajno. Jesi me razumio? Kreni polako, idi i nemoj da trčiš.“ Već i ovaj način kako me je upućivao mi je dodatno govorio da je riječ o nečemu ozbiljnom. Krenuo sam i, naravno, strogo sam se držao njegovih uputa. Iako sam se bojao, nisam ni pomišljao potrčati. Laknulo mi je kad sam ušao u kuću. Legao sam u krevet i pitao se što mi se to dogodilo. Roditelji ništa nisu znali i to mi je odgovaralo. Spavanja gotovo ništa nije bilo jer vani se čula pucnjava... Do sada kad bi se vani čula neka buka, uvijek bih išao provjeravati. Bio sam mangup i imao sam petlje za to. No, ovaj put nisam pomišljao ni glavu izviriti prema van.

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

Kreni u avanturu i otvori stranice koje donose sreću

Želite se riješiti klempavih ušiju i vratiti samopouzdanje? Naši stručnjaci će vam pomoći, otkrijte kako

Sponsored by Midas

To jutro po Daruvaru su počele kružiti razne priče o tome što se dogodilo tijekom noći. Nemir se uvukao među ulice tog zapadnoslavonskog grada. Vladimir je ujutro donio odluku da će o svemu što mu se dogodilo istog dana obavijestiti policiju. Tako je i bilo otišao je u policiju, dao izjavu, a zatim kazao policajcima „**Želim se prijaviti u obranu grada. Želim pomoći. Radit ću sve što treba, sve što vi odlučite, samo me primite.**“ Tog dana, 19. kolovoza 1991., započeo je njegov ratni put. Vladimir je ponosan na njega no ističe – još uvijek nije dobio Spomenicu Domovinskog rata.

Nikad se moja obitelj nije busala u prsa Hrvatsvom. Kada su došle demokratske promjene učlanio sam se u mladež HDZ-a, a agresija na moj grad u meni je samo produbila domoljublje koje sam osjećao. To kako su me zarobili i kako su se ponašali prema meni u meni je probudilo bunt koji nitko nije mogao zaustaviti. Roditelji su mi rekli nemoj ići, ne miješaj se, nije ti tamo mjesto, ali ustvari nisu me mogli zaustaviti. Kasnije su shvatili i očuh se također uključio u obranu grada te su čak bili ponosni na moju odluku. Nekim mojim vršnjacima su roditelji branili, a neki se nisu niti usudili pitati roditelje bi li ih pustili.

U rujnu '91., kada je Abel napunio 17 godina, trebala je u Daruvaru započeti nova školska godina. Međutim **nastava je otkazana**, a učenici premješteni u Češku ili na jadransku obalu.

Moj razred je premješten na Hvar da ondje nastavi pohađati nastavu međutim ja sam odlučio ostati. Kada su odlazili s autobusnog kolodvora u Daruvaru ja sam im mahao, već sam bio u uniformi. Pozdravili smo se, oni su otišli svojim putem, a ja sam imao svoj put.

Odmah po dolasku u policiju zadužio je pištolj, a nakon osvajanja vojarne Polom dobio je i automatsku pušku. U obrani Daruvara Vladimir **je pomagao gdje je mogao i kako je mogao**. Služio je u kuhinji kao ekonom, a sudjelovao je i u podjeli hrane po punktovima obrane grada. Bio je zadužen za dio obrane prema Batinjanima gdje se našao i u pogibeljnim situacijama.

Nije mi bilo svejedno, bilo me je strah, ali išao sam gdje god su me poslali. Jednom smo išli prema Batinjanima taman dok je trajao napad i probušile su se gume na našem kombiju. Bila je frka, oni te gađaju, a ti moraš van zamijeniti gume. Niti u jednom trenutku nisam pomislio da sam ja taj kojeg možda idućeg trenutka neće biti. Dok traje opasnost i dok si pod adrenalinom nisi niti svjestan svega. Tek kasnije razmišljaš o tome što je moglo biti i da si mogao poginuti.

Grad Daruvar bio je u zaista nezavidnoj poziciji no tijekom listopada i studenog uspješno je obranjen da bi vrlo brzo **hrvatske snage pokrenule niz oslobodilačkih operacija** i do kraja prosinca oslobodili čitavo područje nekadašnje općine Daruvar.

Goloruki, sami, bez ičega nismo kalkulirali već smo kroz zajedništvo obranili Daruvar. Na to sam izuzetno ponosan. Oslobođenje Daruvara za mene je bila najveća sreća tijekom rata. Kada je 1992. grad počeo opet normalno funkcionirati srce mi je postalo veliko.

Nedugo nakon oslobodilačkih akcija, 3. siječnja 1992. došlo je do Sarajevskog primirja kojim se stabilizirala crta bojišnice, a veća ratna djelovanja utihnula. **U veljači 1992. Vladimir Abel je kao maloljetan morao napustiti policiju.**

Kada sam postao punoljetan pozvali su me na procjenu radnih sposobnosti. Iako nisam bio ranjavan zbog toga što sam kao dijete doživio te neke stvari ponudili su mi mirovinu. Tada to nisam htio prihvatiti, maltene nisam počeo živjeti, a oni mi već nude mirovinu. Potom sam otišao tri mjeseca na dosluženje vojnog roka u Koprivnicu. Nakon toga, u svibnju 1993. godine, prijavio sam se u policiju u Pakrac gdje je zapovjednik bio Nikola Ivkanec koji me poznao iz Daruvara. Primili su me u pričuvni sastav.

Pakrac je bio grad kroz koji je prolazila linija razgraničenja. Rat je u njemu bio itekako prisutan. Stalne provokacije pobunjenika nerijetko su odnosile i žrtve, a UNPROFOR koji se ondje nalazio nije se proslavio svojom učinkovitošću. **Na punktovima na prvoj crti Abel je ondje proveo dvije godine** sve do svibnja 1995. i operacije „Bljesak“. Nedugo potom oženio se, zasnovao obitelj i dobio dvije prekrasne kćeri.

Kada je završio rat 1996. godine više me nisu trebali i tu počinje moj povratak u civilni život. Srednju školu sam završio nakon rata vanredno za konobara i zaposlio se u jednom kafiću u Pakracu. Kasnije sam postao zaštitar i godinama sam radio u FINA-i u Daruvaru. Da nije bilo rata život bi me sigurno odveo u nekom drugom pravcu. Prebrzo sam odrastao i postao zreliji od svojih vršnjaka prije njih. Rat mi je zasigurno ukrao djetinjstvo i mladost. Ipak drago mi je da sam ostao braniti grad i da se sutra to sve ponovno dogodi ja bih sve ponovno napravio.

Unatoč dijabetesu, a zatim i raku gušterače koji je dijagnosticiran njemu i kćeri Vladimir Abel ne gubi pozitivan stav prema životu. **Bori se protiv opake bolesti i nada povratku na posao.** Zbog iskustva stečenog u Domovinskom ratu, u kojem se često nalazio u stresnim situacijama, vjeruje da mu je lakše nositi se s nedaćama i stresovima. Mi pak vjerujemo da je nedaćama kraj i da će se on i njegova kćer što prije oporaviti te im želimo svu sreću svijeta.

** Tekst je objavljen u sklopu projekta poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije. Dozvoljeno je prenošenje sadržaja uz objavu izvora i imena autora.*

Borna Marinić